

Försvärshögskolans handlingsplan för miljö 2026

Styrdokument:	Försvärshögskolans handlingsplan för miljö 2026
Klassificering	Plan
Diarienummer	Ö 296/2025
Beslutsfattare	Rektor
Dokumentansvarig	C Plan
Senaste beslutsdatum	2026-03-20
Giltighetstid	2026-12-31
Dokument som ersätts	Försvärshögskolans handlingsplan för miljö 2025, Ö 228/2025
Relaterade dokument	Verksamhetsplan 2026
Kortare sammanfattning	Handlingsplanen för miljö beskriver arbetsätt och mål för Försvärshögskolans miljö- och hållbarhetsarbete under 2026

Innehåll

Försvvarshögskolans handlingsplan för miljö 2026	1
1 Inledning.....	3
2 Organisation och ansvar.....	4
3 Miljöledningssystemet.....	4
4 Miljömål 2026.....	5
4.1 Avfallshantering och resursanvändning.....	5
4.2 Energianvändning.....	5
4.3 Inköp av varor och tjänster	5
4.4 Resor.....	6
4.5 Utbildning, kommunikation och samverkan.....	6
5 Aktiviteter 2026.....	7
6 Uppföljning.....	8

1 Inledning

Universitet och högskolor har både stora möjligheter och ett stort ansvar att bidra till en positiv samhällsutveckling. Försvarshögskolans långsiktiga bidrag till samhället är att genom utbildning och forskning främja ökad trygghet och säkerhet utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem i samhället. I högskolelagen står att högskolorna ska främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa. Detta innebär att hållbar utveckling ska integreras i utbildning, forskning och samverkan, utöver lärosätets stödverksamhet.

Hållbar utveckling är en överordnad princip för FN:s arbete och har konkretiserats i Agenda 2030 med de 17 globala hållbarhetsmålen och 169 tillhörande delmål. Agenda 2030 är en global handlingsplan som till 2030 syftar till att utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa samt lösa klimatkrisen. Målen och delmålen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Försvarshögskolans miljöarbete har framför allt sin utgångspunkt i förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Förordningen anger att statliga myndigheter ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens stöd- och kärnverksamhet så att hänsyn tas till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt. Miljöledningssystemet ska ha fastställda miljömål för verksamheten och en handlingsplan för arbetet med att nå miljömålen. Dessa mål ska bidra till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljö kvalitetsmålen. Sveriges miljömål visar konkret vad Sverige ska göra nationellt och internationellt för att bidra till att genomföra framför allt den ekologiska dimensionen av Agenda 2030.

Försvarshögskolan är ansluten till Klimatramverket för universitet och högskolor, genom ramverket erkänner Försvarshögskolan klimatet som en avgörande och prioriterad framtidsfråga. Högskolan åtar sig att genom utbildning, forskning och samverkan bidra till samhällets uppsatta mål, att minska den egna klimatpåverkan i linje med samhällets åtaganden, sätta upp långtgående mål för klimatarbetet och kommunicera sitt klimatarbete.

Försvarshögskolans handlingsplan för miljö behandlar främst den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling och är en del av lärosätets hållbarhetsarbete. Handlingsplanen för miljö är en del av Försvarshögskolans verksamhetsplan och ingår därför i högskolans ordinarie styrprocesser. Under 2026 kommer det huvudsakliga fokuset för miljö- och hållbarhetsarbetet vara att införa nya reseregler utifrån den grund av högskolans resmönster som gjordes 2024. Under året ska även ett systematiskt arbetssätt för hållbarhet i utbildning baserat på en kartläggning gjord 2025.

2 Organisation och ansvar

Ledningens engagemang och en tydlig ansvarsfördelning är avgörande för ett framgångsrikt miljöledningsarbete. På Försvarshögskolan är det rektor som har det yttersta ansvaret för miljöledningssystemet. Vid ledningens genomgång, som genomförs i samband med ordinarie T1-uppföljning redovisas det gångna årets miljöarbete och ledningen fattar beslut om inriktning för det fortsatta arbetet.

Respektive organisationsenhetschef (C OrgE) ansvarar för att policys, handlingsplaner och regler tillämpas och integreras i verksamheten. I handlingsplanens aktivitetslista finns också utpekat vilken funktion som ansvarar för respektive aktivitet. Miljöcontrollern har ett samordningsansvar för uppföljning och uppdatering av handlingsplanen samt för högskolans miljöledningssystem i sin helhet. Ansvaret för enskilda medarbetare omfattar att följa policys, handlingsplaner, regler, och att verka för att miljömålen nås.

3 Miljöledningssystemet

FHS miljöledningssystem bygger på kraven i miljöledningsförordningen. Kraven inkluderar miljöutredning, miljöpolicy, miljömål, handlingsplan, ansvarsfördelning, dokumenterade rutiner, intern miljörevision och årlig uppföljning.

Miljöutredningen ligger till grund för miljöledningssystemets inriktning och utformning. I utredningen identifieras direkt och indirekt miljöpåverkan¹ som verksamheten ger upphov till. Myndighetens miljöpåverkan avgör sedan vilka miljöaspekter, dvs. aktiviteter som påverkar miljön positivt eller negativt, som behöver hanteras i handlingsplanen för miljö. Miljöutredningen ska revideras vid större förändringar i verksamheten eller minst vart femte år. FHS miljöutredning håller på att revideras och kommer fastställas under 2026. De preliminära resultaten visar att de miljöaspekter som identifierades 2020 kvarstår och därmed kommer handlingsplanen innehålla mål och aktiviteter inom samma områden som föregående år.

Förordningen ställer också krav på att myndigheten ska ha miljöpolicy och fastställda miljömål. Miljömålen ska vara mätbara i så stor utsträckning som möjligt och uppdateras minst vart tredje år. För att nå miljömålen ska det finnas en handlingsplan med aktiviteter samt tidsplan och ansvar för genomförande. Myndigheten ska även arbeta med information och utbildning för personalen samt miljöanpassa sina upphandlingar. Uppföljning av miljöledningssystemet ska genomföras genom årliga interna miljörevisioner och genom årlig utvärdering av miljöarbetet vilket sker genom att följa högskolans ordinarie styrprocesser. Varje år ska verksamheten redovisa miljöledningsarbetet till det egna departementet och Naturvårdsverket.

¹ Enligt 2 § i miljöledningsförordningen (2009:907) innebär *direkta miljöaspekter* en negativ eller positiv förändring i miljön som uppkommer som ett resultat av myndighetens verksamhet. *Indirekta miljöaspekter* uppkommer som ett resultat av att någon annan än myndigheten vidtar en åtgärd som en följd av att myndigheten har meddelat föreskrifter eller fattat något annat beslut, gett råd, genomfört utbildning eller lämnat information.

4 Miljömål 2026

Nedan beskrivs miljömål och indikatorer för 2026.

4.1 Avfallshantering och resursanvändning

Målet handlar om att minska det osorterade avfallet genom att exempelvis se till att det finns sorteringsmöjligheter för olika fraktioner inklusive matavfall. Målet handlar också om att minska resursanvändningen genom exempelvis återbruk av möbler och kontorsinredning när verksamhetsanpassningar och ombyggnation genomförs. Enligt miljöpolicy ska FHS hushålla med varor och material och hantera avfall och restprodukter med miljöhänsyn.

Miljömål avfallshantering och resursanvändning 2026

Försvvarshögskolan ska under 2026 öka andelen sorterat avfall (matavfall och avfall som kan sorteras) jämfört med föregående år.

Indikatorer

- 1) Andel källsorterat avfall av totala avfallet (mätt i kilo) för Försvvarshögskolans verksamhet i Stockholm.
- 2) Utsorterat matavfall (mätt i kilo).
- 3) Andel lokalanpassningsprojekt som innehåller återbruk.

4.2 Energianvändning

Detta mål handlar om att minska energianvändningen i lokaler genom energieffektivisering och energibesparande åtgärder, i linje med FHS miljöpolicy som anger att högskolan ska hushålla med energi. Försvvarshögskolan samverkar med fastighetsägaren Akademiska hus för att minska energianvändningen.

Miljömål energianvändning 2026

Försvvarshögskolan ska årligen minska energianvändningen per årsarbetskraft, helårsstudent och per kvadratmeter. För år 2026 ska energianvändningen inte vara högre än 1627 kWh per årsarbetskraft och helårsstudent.

Indikatorer

- 1) Energianvändningen (kWh) per kvadratmeter.

4.3 Inköp av varor och tjänster

Målet handlar om att sänka miljöbelastningen från högskolans inköp och upphandlingar. Högskolan ska öka andelen ställda miljökrav i upphandlingar och direktupphandlingar. Upphandling är ett viktigt styrmedel för en hållbar utveckling och de nationella miljökvalitetsmålen, och FHS miljöpolicy anger att miljökrav ska ställas i upphandling och inköp för att bidra till högskolans miljömål. Hållbar upphandling, genom exempelvis energieffektiva produkter, kan även bidra till att driftkostnaderna minskar på sikt.

Miljömål inköp av varor och tjänster 2026

Försvvarshögskolans ska årligen öka andelen upphandlingar med hållbarhetskrav mätt i ekonomiskt värde.²

Indikator

- 1) Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop.

4.4 Resor

Detta område handlar om att minska utsläppen av växthusgaser från resor, där flygresor utgör den största källan till klimatutsläpp. Enligt FHS miljöpolicy ska utsläppen från resor minskas kontinuerligt. Försvvarshögskolan verkar också för att minska arbetspendlingens utsläpp.

Försvvarshögskolans har till och med 2025 haft ett mål som följt upp samtliga resor som bokas av FHS, dvs både tjänsteresor och studentresor. Parallellt med detta har högskolan sedan 2024 haft ett mål som enbart följer upp tjänsteresorna, vilket är vad som redovisas till Naturvårdsverket. Från och med 2026 kommer FHS endast ha ett resmål som följer upp tjänsteresor. Studentresor kommer fortsatt följas upp som en indikator.

Miljömål resor 2026

Försvvarshögskolan ska minska koldioxidutsläppen från tjänsteresor mätt per årsarbetskraft till utgången av 2026 jämfört med 2025 års utsläpp.

Indikatorer

- 1) CO₂-utsläpp per årsarbetskraft för resor genomförda av studenter och kursdeltagare.
- 2) CO₂-utsläpp per årsarbetskraft för samtliga resor genomförda vid Försvvarshögskolan.

4.5 Utbildning, kommunikation och samverkan

Målet handlar om att förbättra kommunikationen kring miljöarbetet, miljöutbildning till anställda och studerande samt samverkan inom miljö- och hållbarhetsområdet, samt att fortsätta samverka med övriga försvarsmyndigheter inom miljöområdet. Samverkan har i miljöutredningen identifierats som en betydande miljöaspekt och det finns även krav på kommunikation och utbildning i miljöledningsförordningen. I FHS miljöpolicy står att miljö- och hållbarhetsarbetet ska kommuniceras internt och externt för att inspirera och sprida kunskap, samt för att säkerställa ett bra miljö- och hållbarhetsarbete vid FHS. Även i Klimatramverket finns åtaganden kopplade till samverkan och kommunikation. Därtill lyfter även Klimatramverket fram studentsamverkan som ett viktigt område. Den anseendeundersökning som genomfördes under 2024 visade att FHS har ett förhållandevis lågt anseende gällande högskolans bidrag till ett miljömässigt hållbart samhälle. Resultatet föranleder ett stärkt fokus på kommunikation och stärkt kunskap om högskolans forskning berörande exempelvis klimat, kris och säkerhetsfrågor.

² Upphandlingar definieras i det här fallet som upphandlingar och direktupphandlingar över 100 000 kronor.

Under 2026 kommer fokus ligga på att införa ett systematiskt arbetssätt kring hållbarhet i utbildningarna, med grund i den inventering som gjordes 2025 av ämnens arbete med hållbar utveckling att tillsammans med den högskolepedagogiska funktionen.

Miljömål utbildning, kommunikation och samverkan 2026

Försvarshögskolan ska arbeta med utbildning, kommunikation och samverkan kopplat till miljö och hållbar utveckling.

Indikator

- 1) Antal genomförda aktiviteter och projekt inom utbildning, kommunikation och samverkan kopplat till miljö och hållbar utveckling.

5 Aktiviteter 2026

Aktivitet	Ansvarig	Målområde
Återbruk vid ombyggnation och lokalanpassningar på DKV	Lokalförsörjning	Avfallshantering och resursanvändning
Återbruk vid lokalanpassning på KAU	Lokalförsörjning	
Test av Ateas återtagstjänst av laptops, mobiltelefoner och kringutrustning för att öka återanvändning och återvinning av IT-produkter.	IT	
Löpande kontroll av miljörum och avfallsstatistik	Miljöcontroller, lokalförsörjning och AH	
Byte till LED på DKV	Lokalförsörjning tillsammans med AH	Energi
Utveckla ny rutin för att säkerställa miljökrav i upphandling	Inköp samt miljöcontroller	Upphandling och inköp
Hållbarhetskrav i klientupphandling 2026	IT samt miljöcontroller	
Revidering av reseregler	HR samt miljöcontroller	Resor
Översyn och information om möjlighet att boka tågresor, inrikes och utrikes	HR samt miljöcontroller	

Färdigställande av rapport om hållbarhet i utbildningar	Hped, miljöcontroller	Utbildning, kommunikation och samverkan
Införande av arbetssätt kring hållbarhet i utbildningarna	Hped, miljöcontroller	
Utställning om klimat	ALB, Hped och miljöcontroller	
Städning och uppdatering av sidor med information om miljö- och hållbarhet	Miljöcontroller	
Genomgång av dokumentation och rutiner	Miljöcontroller	Övrigt: Upprätthållande av miljöledningssystem och efterlevnad av förordning
Färdigställande av ny miljöutredning	Miljöcontroller	

6 Uppföljning

För att underlätta uppföljningen av miljömålen är varje mål kopplat till en eller flera indikatorer. Handlingsplanens mål och aktiviteter följs upp årligen till Naturvårdsverket och Utbildningsdepartementet. Redovisningen utgår ett underlag till ledningens genomgång i samband med ordinarie T1-uppföljning, då även indikatorerna följs upp. Under T2-uppföljningen görs en bedömning av hur arbetet med aktiviteterna fortlöper medan det i T3 sker en slutlig uppföljning av hela planen.